

Βρυξέλλες, 30 Σεπτεμβρίου 2022
(OR. en)

12835/22

Διοργανικός φάκελος:
2021/0422(COD)

COPEN 330
DROIPEN 128
ENV 918
JAI 1232
CODEC 1357

ΕΚΘΕΣΗ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 12222/22

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 14459/21 + COR 1

Θέμα: Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και την αντικατάσταση της οδηγίας 2008/99/EK
- Έκθεση προόδου

Εισαγωγή

Στις 15 Δεκεμβρίου 2021 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και την αντικατάσταση της οδηγίας 2008/99/EK.

Η πρόταση συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων και ανακοίνωση¹.

Η Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση αφού αξιολόγησε, για την περίοδο 2019-2020, την οδηγία 2008/99/EK σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου.

¹ 14459/21 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3.

Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης² η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η οδηγία δεν είχε μεγάλο αντίκτυπο στην πράξη: τα τελευταία 10 έτη ο αριθμός υποθέσεων περιβαλλοντικού εγκλήματος που διερευνήθηκαν επιτυχώς και οδήγησαν σε καταδίκες παρέμεινε χαμηλός. Επιπλέον, τα επίπεδα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν ήταν πολύ χαμηλά για να είναι αποτρεπτικά και δεν υπήρξε συστηματική διασυννοριακή συνεργασία.

Η πρόταση αποσκοπεί στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της οδηγίας. Στην πρόταση ορίζεται το περιβαλλοντικό έγκλημα με περισσότερη ακρίβεια, προστίθενται νέες κατηγορίες περιβαλλοντικού εγκλήματος στο πεδίο εφαρμογής της και εισάγονται διάφορες νέες διατάξεις, όπως σχετικά με τα ελάχιστα ανώτατα επίπεδα κυρώσεων για φυσικά και νομικά πρόσωπα, την ειδική κατάρτιση για την ενίσχυση της αλυσίδας επιβολής του νόμου, την κατάλληλη κατανομή των πόρων και τα διασυννοριακά ερευνητικά μέσα. Η πρόταση περιλαμβάνει διατάξεις για τη στήριξη των προσώπων που καταγγέλλουν περιβαλλοντικά εγκλήματα, τους υπερασπιστές του περιβάλλοντος και άλλα πρόσωπα που πλήττονται από το περιβαλλοντικό έγκλημα. Επιδιώκει να βελτιώσει τη συλλογή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις διαδικασίες κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος προκειμένου να βελτιωθούν η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μέτρων που έχουν ληφθεί και να εντοπιστούν προβληματικά στάδια της αλυσίδας επιβολής του νόμου.

Συζητήσεις στην Ομάδα COPEN

Αμέσως μετά την υποβολή της πρότασης, η Ομάδα «Δικαστική συνεργασία επί ποινικών θεμάτων» (COPEN) ξεκίνησε να την εξετάζει. Τον Ιούνιο του 2022, κατά τη διάρκεια της γαλλικής Προεδρίας, το Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία για μερική γενική προσέγγιση επί του κειμένου, σε σχέση με το άρθρο 2 (πλην των ορισμών του «ενδιαφερόμενου κοινού» και του «θύματος»), τα άρθρα 3 και 4 και τις σχετικές αιτιολογικές σκέψεις³.

Από την 1η Ιουλίου 2022, η Ομάδα COPEN συνέχισε την εξέταση της υπόλοιπης πρότασης υπό την τσεχική Προεδρία. Η Ομάδα COPEN αφιέρωσε στη διαδικασία αυτή πέντε ημέρες συνεδριάσεων: στις 13-14 Ιουλίου, στις 7-8 Σεπτεμβρίου και στις 28 Σεπτεμβρίου 2022. Η επόμενη συνεδρίασή της έχει προγραμματιστεί για τις 19 Οκτωβρίου.

² SWD (2020) 260 final

³ 9374/22 (δημόσιο έγγραφο).

Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στις διατάξεις σχετικά με τις κυρώσεις (άρθρα 5-9), αλλά εξετάστηκαν και όλες οι άλλες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν τις προθεσμίες παραγραφής (άρθρο 11), τη δικαιοδοσία (άρθρο 12), τα ερευνητικά μέσα (άρθρο 18), την εθνική στρατηγική (άρθρο 20), καθώς και τη συλλογή και τις στατιστικές δεδομένων (άρθρο 21).

Συνολικά, η Ομάδα έχει σημειώσει ουσιαστική πρόοδο προς την εκπόνηση νομοθετικού κειμένου που μπορεί να υποστηρίξει η ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών.

Συζητήσεις στην CATS

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2022 η Συντονιστική Επιτροπή στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (CATS) συζήτησε επιλεγμένα θέματα σχετικά με τις κυρώσεις για τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα⁴.

Η ευρεία πλειοψηφία των αντιπροσωπιών θα μπορούσε να συμφωνήσει να καθοριστούν τα επίπεδα κυρώσεων για τα φυσικά πρόσωπα στο άρθρο 5 παράγραφοι 4 και 5 στα πέντε και τρία έτη, αντίστοιχα. Οι αντιπροσωπίες διατύπωσαν τις απόψεις για πτυχές που αφορούν τις κυρώσεις, τόσο για τα φυσικά πρόσωπα όσο και για τα νομικά πρόσωπα.

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2022 συνεχίστηκαν οι συζητήσεις στην Ομάδα COPEN, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της συνεδρίασης της CATS. Η Προεδρία κήρυξε τη λήξη των συζητήσεων για ορισμένα άρθρα για τα οποία είχε επιτευχθεί συμφωνία. Οι διατάξεις σχετικά με τις κυρώσεις, ειδικότερα, θα πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω.

Σκοπός της Προεδρίας

Η Προεδρία επιδιώκει να επιτευχθεί γενική προσέγγιση στη σύνοδο του Συμβουλίου (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) τον Δεκέμβριο του 2022. Η εν λόγω γενική προσέγγιση θα αποτελέσει την εντολή για τις διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

⁴ 12221/22.